

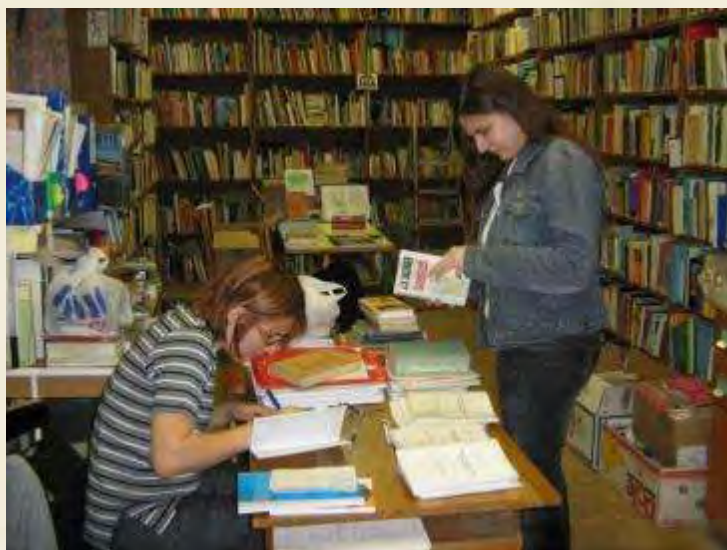
Így tanítom a katalógus használatát

Vass Marianna
KOK Nagy László Gimnázium, Komló

2011. október 26.

A régi épület

Az új épületben

Az új épületben

A katalógus és az ovisok

Ráhangelődés

- Véleményvonal
- „Igen”-vonal
- Keveredjete-kavarodjatek, és csoportosuljatek aszerint...
- Állj sorba, keresd meg a helyed! (Pl. könyvtári betűrend)
- Királylány-sárkány-lovag
- Grafikai szervezők
- Kooperatív szerepek
- Csoportalkotás

Véleményvonal, „igen”-vonal...

Csoportalkotás

Fürtábra, pókhálóábra

Jelentésteremtés

ETO-domino

0	Általános művek
JOKER 	6
5	Természet-tudományok
Filozófia, Lélektan	1
	Általános művek

Szakjelzetedes memóriakártya

„Szakértői
mozaik”

vagy

„Egy marad, többi
megy” kooperatív
technika

(szövegértés,
lényegkiemelés,
vázlatkészítés,
prezentáció – a
szóbeli
megnyilvánulás
fejlesztése)

A könyvtári rend

2. Az ismeretközlő művek (szakirodalom, ismeretterjesztő irodalom) rendje a könyvtárban

Az ismeretközlő művek pert egyszerűen beütemíthetők a könyvtárak polcain, hiszen akkor egyetemen egymás mellé kerülhetnek a különböző témájú könyvek: például egy szakaszkönyv mellé egy rovatokról szóló könyv, azután egy témakört bemutató mű és egy nyelvkönyv. Így nagyon meglehetősen lehet keresni, böngészni, ha pl. csak a szakaszkönyvek érdekelnek benneket!

Ezért a könyvtárakban az azonos témájú, tárgyú könyveket egy-egy közös csoportba teszik. Ezeket a nagy csoportokat főosztályoknak nevezik. Ezeket felölelik az emberi ismeretek, a tudományok, a művészetek egésze:

Emek a könyvtári besorolás-rendszernek az alapját **Melvil Dewey** alkotta meg (1876-ban (DDC) – azóta huszonkét nagyobb felülvizsgálat során nagymértékben módosították és bővítették, 2004 óta volt) a legújabb modernizálás és módosítás. Európában a DDC módosított változata terjedt el: az **egyetemes tízes osztályozás (ETO)**:

A rendszer tíz főosztályt használ, amely tovább osztódik, mindégyik főosztály tíz alosztályra és mindégyik alosztály tíz szakelőrára. Így a rendszer képes összefogni 10 fő osztályt, 100 alosztályt és 1000 szakelőrat.

A főosztály a következők:

0 - ÁLTALANOS MŰVEK

Pl. általános lexikonok, könyvtárügy stb.

1 - FILOZÓFIA, LÉLEKTAN

Pl. bölselet, lélektan, erköletan stb.

2 - VALLÁS

Pl. a Biblia, kereszténység, mitológia stb.

3 - TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK

Pl. jog, politika, nevelésügy, néprajz stb.

4 - jelenleg üres főosztály, azaz nem tartozik ide semmi

5 - TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

Pl. matematika, csillagászat, fizika, biológia stb.

6 - ÁLKALMAZOTT TUDOMÁNYOK

Pl. orvostudomány, a járművek technikája, számítástechnika stb.

7 - MŰVÉSZETEK, SPORT

Pl. festészet, zene, filmművészet, sportágak stb.

8 - NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYOK

Pl. minden nyelv nyelvtana, minden nép irodalma

9 - FÖLDRAJZ, TÖRTÉNELEM

Pl. a földrészek földrajza, az egyes nemzetek történelme

Tanplakát, prezentáció...

KÖNYVTÁRI
RENDEZÉS

ISMERETKÖZLŐ MŰVEK:

- AZONOS TEMAŰ KÖNYVEK
- KULCSDIAGNÓZISOK FŐSZTÁLY
- A RENDEZÉS ALAPÍTÓJA MEVÉLTÉVE
- 2004-BEN NAGY MÓDOSÍTÁS KÉRT

10 FŐSZTÁLY
|
100 ALFOSZTÁLY
|
1000 SZÉKSZÁM

ISMERETKÖZLŐ
MŰVEK FŐSZTÁLYON
BELÜLI RENDEZÉS

HÁROMHEGYI SZÁMOK (10)

1. SZÉKSZÁM	2. SZÉKSZÁM
1 FŐSZTÁLY	1 FŐSZTÁLY
10 ALFOSZTÁLY	10 ALFOSZTÁLY
100 SZÉKSZÁM	100 SZÉKSZÁM
(1000 - 10000)	(100 - 1000)

SZAKSZÉKSZÁM

A KÖNYVEK GERINCZÉN TALÁLHATÓ → POLCON, DE ALAPJÁAN TALÁLHATÓ

„Időkitöltők”,
gyakorlás:

-Könyvek
szétválogatása

-A szétválogatott
könyvek
csoportosítása,
„visszaosztása” a
polcra (szépirod.,
ismeretközlő irod.)

-Könyvek és raktári
jelzetük párosítása
(szépirodalomé és
ismeretközlő
irodalomé is)

4 / Ismerős ábrák következnek, megtalálhatod őket az olvasótérben is
Írd az ábrák mellé, hogy melyik ismeretközlő csoportnak a jele!

5 / Az alábbi ismeretközlő műveket melyik főosztályban találod a könyvtárban? Írd a könyv számát a megfelelő csoporthoz - a 4/ feladat ábrái mellé!

Prezentáció

The image shows a screenshot of a presentation software window. The title bar at the top reads "Fájl Szerkesztés Nézet Beszúrás Formátum Eszközök Diavetítés Ablak Súgó". The menu bar below it includes "Fájl", "Szerkesztés", "Nézet", "Beszúrás", "Formátum", "Eszközök", "Diavetítés", "Ablak", and "Súgó". The toolbar contains various icons for file operations, editing, and navigation. The main window displays a slide with a yellow diamond background. The slide text, written in red, reads: "Könyvtári információkeresés - hagyományos és digitális katalógusok segítségével". Below the text is a blue wavy line and a small blue pencil icon. The slide is part of a sequence of six slides, as indicated by the slide thumbnails on the left side of the window. The thumbnails are numbered 1 through 6. The first thumbnail shows a yellow diamond with a red pencil icon and the text "Könyvtári információkeresés - hagyományos és digitális katalógusok segítségével". The second thumbnail shows a book cover. The third thumbnail shows a book cover. The fourth thumbnail shows a book cover. The fifth thumbnail shows a book cover. The sixth thumbnail shows a diagram.

Fájl Szerkesztés Nézet Beszúrás Formátum Eszközök Diavetítés Ablak Súgó

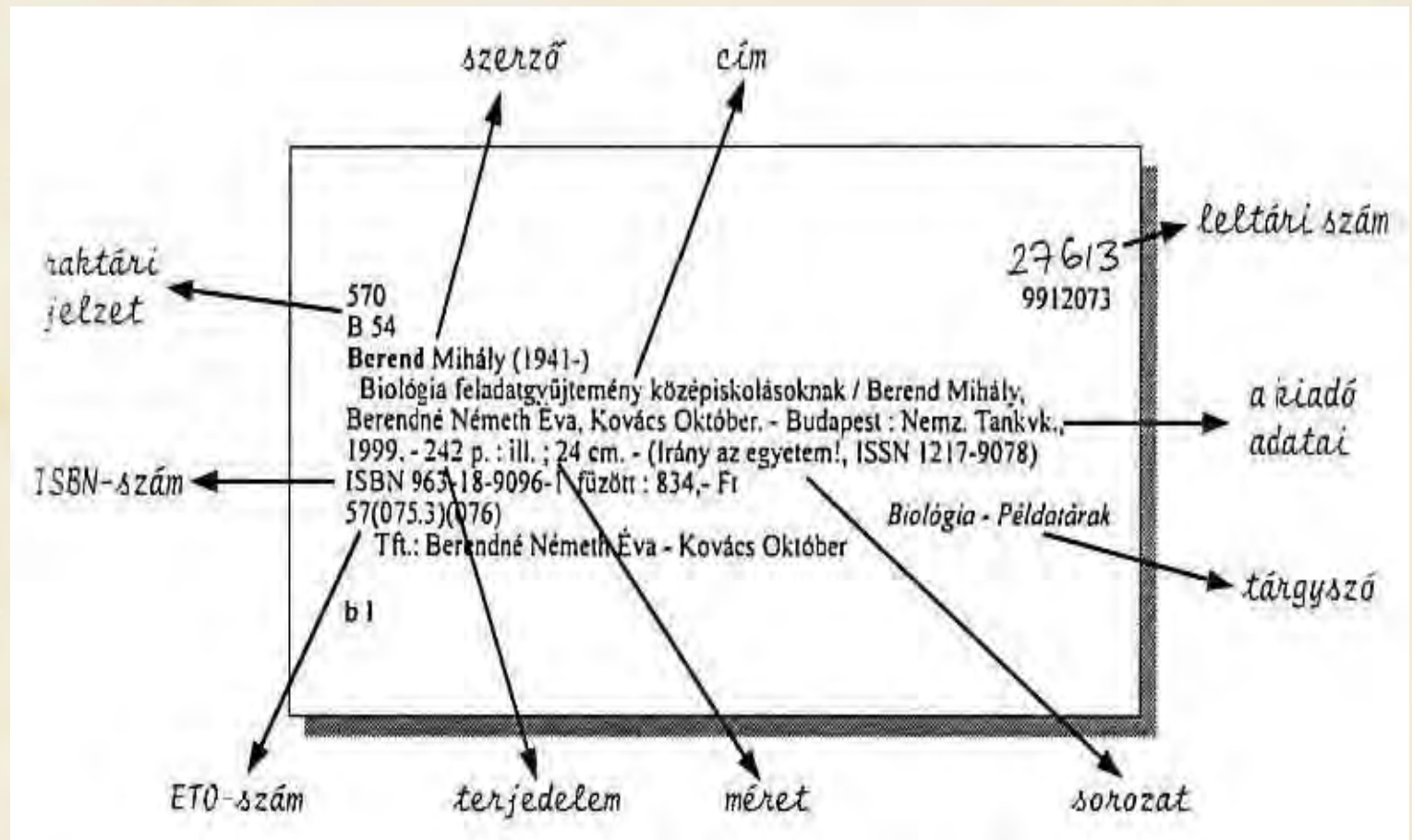
Vázlat Diák

1 2 3 4 5 6

Könyvtári információkeresés - hagyományos és digitális katalógusok segítségével

I.

A katalóguscédula adatainak (adatcsoportjainak) megnevezése

Bellivendi jel (típus-szám) → szírirodalmi mű jelölője
A könyv alcíme (A : utáni cím)

Lisztóczy László mű
Hervai Katalin
A
Hervai
Katalin
számban
vált nevét
néve

A könyv címe

Sepsiszentgyörgy
a hely, ahol
megjelent a könyv
Castrum
a kiadó neve,
amelytől meg-
jelentette;
1994 az év, amely-
ben megjelent

Könyvdék
elhalommal
jelölté-e?
Könyvdék kiadása?
(jav. = javított
kiad. = kiadás)

ISBN - szám
A könyvek nemzetközi
azonosító száma

Kötött könyv
táblás
a könyv
385,- Ft az
ár

511 p., azaz 511 oldalas
a könyv
(p = pagina, latinul
oldalt jelent)
ill. illusztrált
23 cm a könyv gerinc
magassága

ETC-szám:
a könyv tartalma
számokkal
 kifejezve

A könyv tartalma
tárgyszavakkal kifejezve

Egészítsd ki a katalóguscédulát a könyv adataival!

....

M 14

A **magyar** filmtörténet képeskönyve / szerk. Gyürey Vera, Lencsó László, Veress József . - Budapest : ....., 2007. - ..... p. : ill., részben színes ; 31 cm . - (....., ISSN 1586-3913)

ISBN 978-963-389-906-9 kötött : .....
791.43(439)(091)

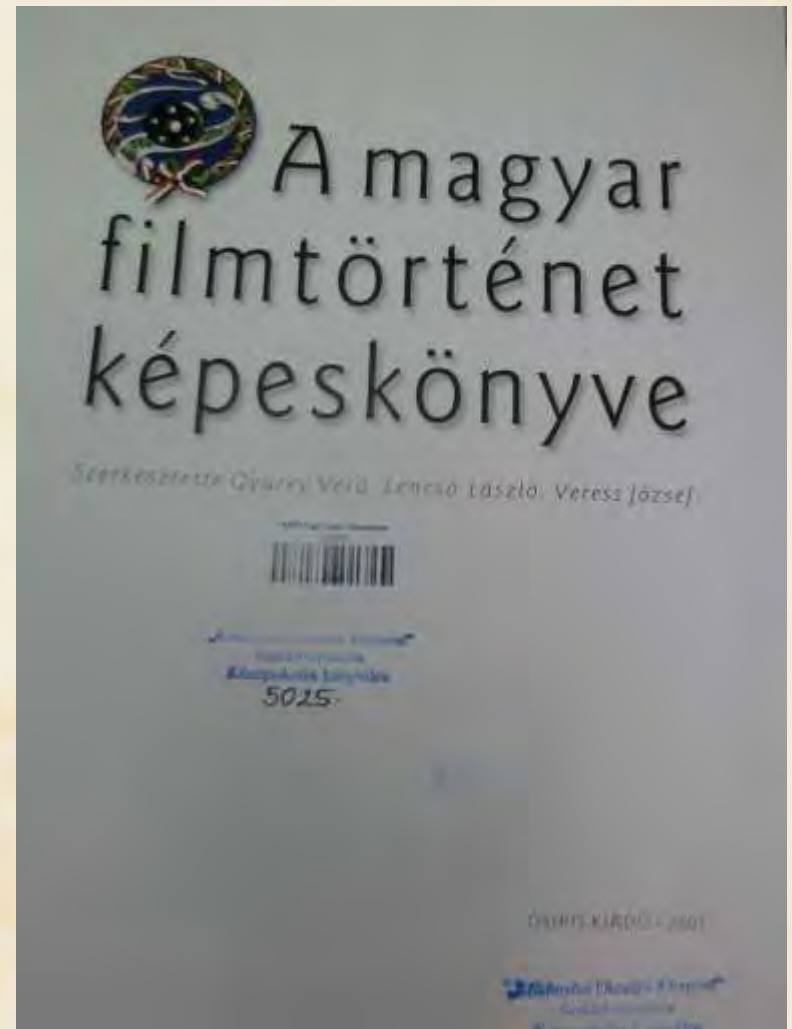
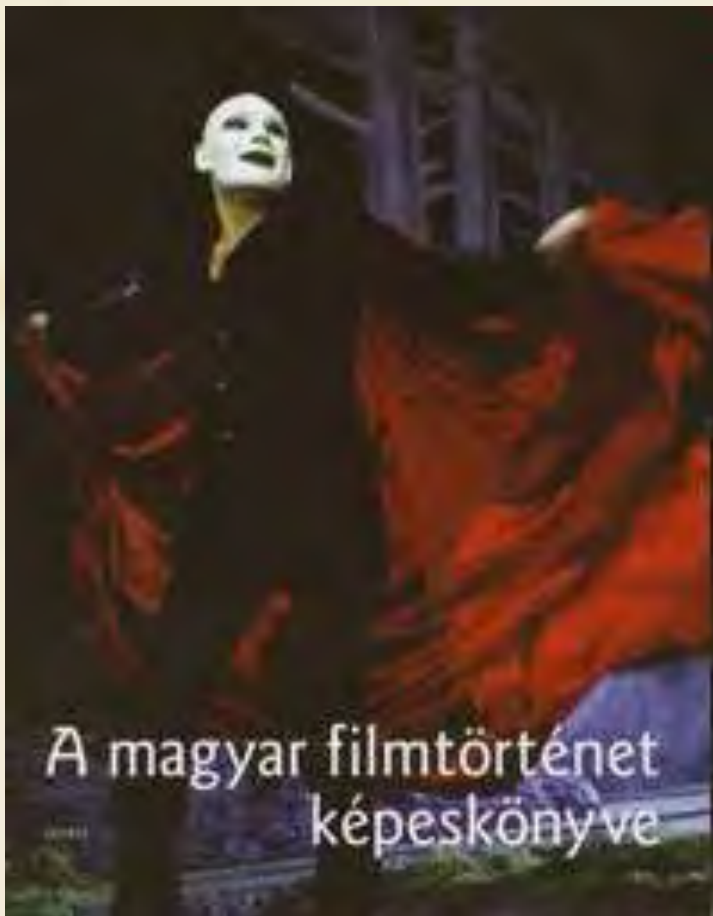
Mt.: ..... (szerkesztő) . - .....
(szerkesztő) . - ..... (szerkesztő)

Libri de libris: az Országos Széchényi Könyvtár és az Osiris Kiadó sorozata

Keménytáblás, védőborítóval. 382 oldalas, részben színes illusztrálással

Ára: 9800,- Ft

Nézze meg figyelmesen a katalóguscédulákat, majd válaszoljon a kérdésekre!

a/ Írja le annak a könyvnek a főcímét, amelyet Tracy Morgan illusztrált!

b/ Milyen sorozatokban jelentek meg a művek? Írja le a sorozat címét!

c/ Írja le annak a könyvnek a szerzőjét, amelyik hosszabb (több oldalas

d/ Döntse el a raktári jelzetek alapján, hogy a könyvek a szépirodalomhoz vagy az ismeretközlő irodalomhoz tartoznak-e? (Röviden indokolja a válaszát!)

636

A 35

Alderton, David

Kutyák : [képes ismertető a világ több mint 300 kutyafajtajáról] / [David Alderton ; fényképezte Tracy Morgan ; ford. Molnár Katalin] . - Budapest : Panemex : Grafo, 2000 . - 304 p. : ill., színes ; 22 cm . - (Határozó kézikönyvek, ISSN 1217-5641)

ISBN 963-9090-43-3

kötött : 1990,- Ft

kutyák

636.7

Mt.: Molnár Katalin (1953-) (fordította) . - Morgan, Tracy (fotó)

894

H 85

Horváth Béla, N.

Egyéniség és valóság : tanulmányok József Attiláról / N. Horváth Béla . - Budapest : Nap K., 2006 . - 247 p. ; 19 cm . - (Magyar esszék, ISSN 1589-6102)

ISBN 9639402826

kötött : 2520,- Ft

894.511József A.

* József Attila

894.511(092)József_A.

Nézze meg figyelmesen a katalóguscédulákat, majd válaszoljon a kérdésekre!

- a/ Ki írta a Túl a Maszat-hegyen című könyvet?
- b/ Mely kiadók adták ki ezeket a műveket?
- c/ Írja le azoknak a műveknek a főcímét, amelyek sorozatba tartoznak!
- d/ Melyik mű tartozik a szépirodalomhoz? Indokolja a választát!
- e/ Írja le annak a könyvnek az illusztrátorát, amelyik a legdrágább a három közül!

- **370**

P 85

Popper Péter (1933-2010)

...Sorsdöntő találkozások : szülők és gyermekek / Popper Péter, Ranschburg Jenő, Vekerdy Tamás . - [Budapest] : Saxum, 2005 . - 191 p. ; 18 cm . - (Az élet dolgai, ISSN 1585-4000).

...ISBN 963-7168-27-3

fűzött : 980,- Ft

159.922.7, 613.95, 37.018.1

Tft.: Ranschburg Jenő (1935-) . - Vekerdy Tamás (1935-)

- **370**

B 13

Bagdy Emőke (1941-)

...Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában / Bagdy Emőke, Telkes József . - 2. kiad . - Bp. : Tankvk., 1990 . - 306 p. ; 20 cm . - (A pedagógia időszerű kérdései, ISSN 0138 936X)

...ISBN 963 18 2626 0

fűzött : 600,- Ft

37.015.3:159.923

Tft.: Telkes József (1954-)

- **V 51**

Varró Dániel (1977-)

Túl a Maszat-hegyen : Muhi Andris és a pacák birodalma : verses meseregény / Varró Dániel ; [Varró Zsuzsa rajz.] . - Budapest : Magvető, 2003 ([Budapest] : Aduprint) . - 205, [2] p. : ill. ; 22 cm

ISBN 963-14-2348-4

kötött : 2290,- Ft

894.511-13(02.053.2)

Mt.: Varró Zsuzsa (1975-) (illusztrálta)

A katalógusban ugyanaz a katalóguscédula szerepel – más-más besorolási adatnál

796

O 98

Oxlade, Chris

Olimpiák / írta Chris Oxlade, David Ballheimer ;
[ford. Vitray Tamás] . - Budapest : Park, cop. 2000 . -
59 p. : ill., színes ; 29 cm . - (Szemtanú, ISSN 865-
1973 ; 43.)

ISBN 9635304757 kötött : 2200,- Ft

796.032

Olimpia, Történet, Sporttörténet

Tft.: Ballheimer, David

Mt.: Vitray Tamás (ifj.) (fordította)

796

O 98

Oxlade, Chris

Olimpiák / írta Chris Oxlade, David Ballheimer ;
[ford. Vitray Tamás] . - Budapest : Park, cop. 2000 . -
59 p. : ill., színes ; 29 cm . - (Szemtanú, ISSN 865-
1973 ; 43.)

ISBN 9635304757 kötött : 2200,- Ft

796.032

Olimpia, Történet, Sporttörténet

Tft.: Ballheimer, David

Mt.: Vitray Tamás (ifj.) (fordította)

796

O 98

Oxlade, Chris

Olimpiák / írta Chris Oxlade, David Ballheimer ;
[ford. Vitray Tamás] . - Budapest : Park, cop. 2000 . -
59 p. : ill., színes ; 29 cm . - (Szemtanú, ISSN 865-
1973 ; 43.)

ISBN 9635304757 kötött : 2200,- Ft

796.032

Olimpia, Történet, Sporttörténet

Tft.: Ballheimer, David

Mt.: Vitray Tamás (ifj.) (fordította)

796

O 98

Oxlade, Chris

Olimpiák / írta Chris Oxlade, David Ballheimer ;
[ford. Vitray Tamás] . - Budapest : Park, cop. 2000 . -
59 p. : ill., színes ; 29 cm . - (Szemtanú, ISSN 865-
1973 ; 43.)

ISBN 9635304757 kötött : 2200,- Ft

796.032

Olimpia, Történet, Sporttörténet

Tft.: Ballheimer, David

Mt.: Vitray Tamás (ifj.) (fordította)

+ Vitray Tamás
nevénél...

A „róla szóló irodalom”

894

F 40

Fekete Sándor (1927-2001)

Így élt a szabadságharc költője : [Petőfi Sándor élete saját műveiben, kortársi emlékezésekben és egykorú képekben] / Fekete Sándor . - 5. kiad . - Budapest : Móra, 1985. - 201 p. : ill. ; 20 cm . - (Így élt, ISSN 0324-3028)

Példányszám: 62000

SBN 963-11-3964-6

kötött : 29,- Ft

Petőfi Sándor (1823-1849)

894.511Petőfi, 929[894.511]Petőfi, 894.511Petőfi_S., 929Petőfi_S.

* Petőfi Sándor (1823-1849)

894

H 88

Horváth János (1878-1961)

Petőfi Sándor / írta Horváth János . - [Bp.] : Gondolat, [1989]. - 597 p. ; 25 cm

Az 1922-ben Budapesten, a Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság kiadásában megjelent mű reprintje

ISBN 963-282-173-4

kötött : 198,- Ft

Petőfi Sándor (1823-1849)

094Horváth János.07, 894.511Petőfi_S.:929[894.511]PetőfiS., 094.1.07

* Petőfi Sándor (1823-1849)

Egyéni keresési feladatok

1. A betűrendes katalógus segítségével keresd meg a könyvtárban a ***Századvég és avantgarde*** című művet!
Keresd meg a polcon, és hozd ide!
2. *A betűrendes katalógus segítségével keresd meg a könyvtárban az*
Anyegin című művet!
Keresd meg a polcon, és hozd ide!
3. A betűrendes katalógus segítségével keresd meg a könyvtárban a ***Shakespeare világa*** című művet!
Keresd meg a polcon, és hozd ide!
4. *A betűrendes katalógus segítségével keresd meg a könyvtárban az*
Élhetetlen feltalálók, halhatatlan találmányok című művet!
Keresd meg a polcon, és hozd ide!

Döntsétek el, hogy igazak-e az alábbi állítások!

- A könyvtári katalógusból megtudhatjuk, hogy egy konkrét szerzőnek mely művei vannak meg a könyvtárban.
- A katalóguscédulán szereplő raktári jelzet megmutatja, hogy a keresett mű hol található meg a könyvtárban.
- A betűrendes katalógusból megkereshetjük, az adott sorozatban megjelent összes könyvet.
- A betűrendes katalógusból megtudhatjuk, hogy az azonos sorozatban megjelent könyvek közül melyek vannak meg a könyvtárban.

Keresés csoportmunkában 1.

A Mi micsoda sorozatot 1991 óta jelenteti meg Magyarországon a Tessloff és Babilon Kiadó. A sorozat kötetei érdekes, izgalmas, hasznos olvasmányok, felölelik a történelem, a sport, a természet stb. területeit.

-A sorozat egyes műveit párosítsátok össze a raktári jelzetükkel!

Köthe, Rainer: Építészet : 720 K91

Köthe, Rainer: Komputerlexikon: 681 K91

Köthe, Rainer: Macskák: 636 K91

Signe, Seiler: A vadnyugat: 973 S50

Übelacker, Erich: Csillagképek és csillagjegyek: 520 Ü10

Übelacker, Erich: Modern fizika: 530 Ü10

-Keressétek meg a betűrendes katalógusban, hogy mely kötetek találhatóak meg a Mi micsoda sorozatból a könyvtárunkban! Írjátok ki a szerzőt és a címet!

-Válasszatok ki 1-1 művet, amelyik tetszik nektek, és hozzátok ide a polcra!

Keresés csoportmunkában 2.

Márai Sándor az 1930-as években már híres írónak számított, ám 1948-as emigrálása után tiltott szerző volt hazánkban. Márai megfogadta, addig nem tér haza, amíg Magyarországon megszálló csapatok vannak. A rendszerváltást nem érthette meg. 1990-ben posztumusz Kossuth-díjjal jutalmazták, és műveit is elkezdték kiadni.

-Nézzétek meg a betűrendes katalógusban, és soroljátok fel, hogy a „**Márai Sándor művei**” című sorozatból mely könyvek vannak meg a gimnázium könyvtárában! **Válasszatok ki közülük kettő művet, és hozzátok ide a polcra!**

-**Többen írtak önálló tanulmánykötetet vagy monográfiát Márairól.**

Párosítsátok össze a betűrendes katalógus segítségével a szerzőt és az általa írt mű címét! (A papíron összekeverve a címek és a szerzők.)

Fried István: Márai Sándor titkai nyomában

Lőrinczy Huba: „...személyiségnek lenni a legtöbb...” Márai-tanulmányok

Rónay László: Márai Sándor

Szávai János: A kassai dóm. Közelítések Márai Sándorhoz

Szekér Endre: Márai Sándor és világa. Tanulmányok, cikkek

-**Írjátok a művek elé a raktári jelzeteket, és kettő könyvet keressetek meg a polcon!**

Reflektálás

- Info-szőnyeg
- Kilépőkártya
- „Tedd a kezed annak a vállára...”
- Füllentő
- Kézrátétel
- Hangulathőmérő
- Elnevezett sarkok: +, -, 😊, ☹️

Zárófeladat

A falon ismeretközlő könyvek borítóját látod.

Húzzatok egy-egy *raktári jelzetet*, és gyurmaragasztóval rakjátok rá arra könyvre, amelyikre szerintetek való!

Néhány könyv és a raktári jelzetük:

940 A XX. század krónikája

H97

894 Új magyar irodalmi lexikon

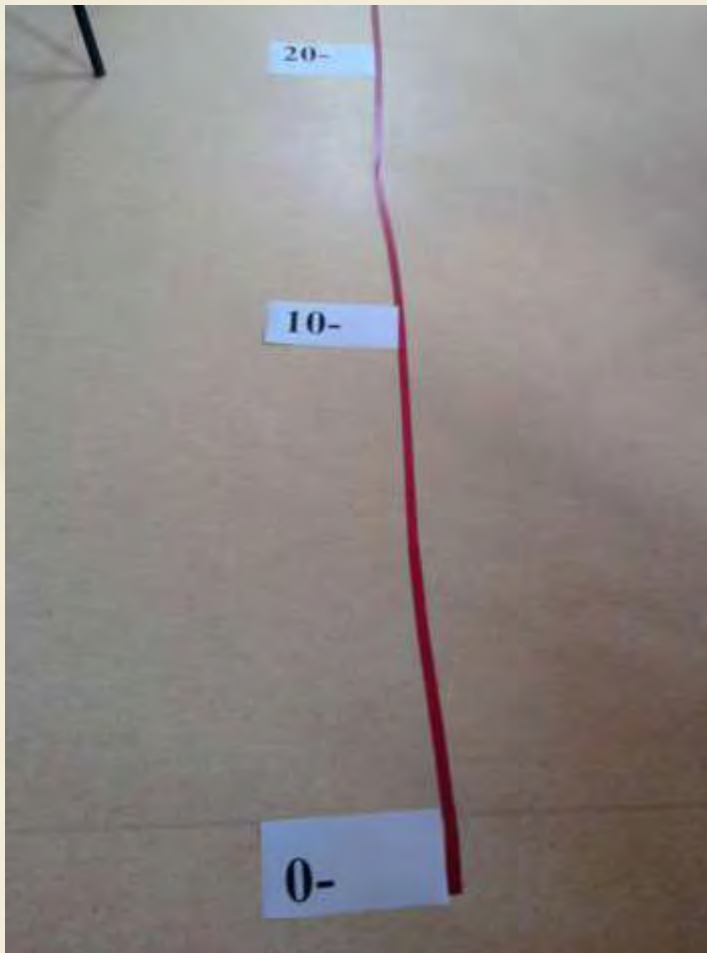
U28

390 Magyar néprajzi lexikon

M14

Hangulat- és teljesítményhőmérő

Köszönöm a fegyelmet!

BMÖ Nagy László
Gimnázium
Szakközépiskola
Szakiskola
Könyvtára

Felhasznált irodalom

1. A 21. század műveltsége. Szerk. Varga Katalin. Pécs: PTE FEEK Könyvtártud. Int., 2008.
<http://mek.niif.hu/06300/06355/html/menu.htm>
2. Bevezetés a könyvtárhasználat tanításában. Módszertani segédanyag óraleírásokkal. Szerk. Dán Krisztina. Bp.: FPI, 2001. 375 p.
3. Dán Krisztina-Haralyi Ervinné: Könyvtárhasználati ismeretek a kerettantervben című kereszttervű ajánlása. <http://www.okm.gov.hu/kozoktatas/tantervek/kerettantervek>
4. Dömsödy Andrea: Könyvtár-pedagógia. Bp.: KTE-Flaccus, 2003. 120 p.
5. Ilyés Renáta-Melykóné Tőzsér Judit . Könyvtárhasználati feladatok. Módszertani segédanyag és óravázlatok hagyományos (nyomtatott) és elektronikus források használatához. Bp. : KTE, 2008. 387 p.
6. Kagan, Spencer: Kooperatív tanulás. [Budapest : Önkonet, 2001. XVIII, [355] p.
7. A „Kökönyösi Oktatási Központ” Óvodája, Általános Iskolája, Gimnáziuma, Szakközépiskolája, Szakiskolája, Speciális Szakiskolája, Kollégiuma, Alapfokú Művészetoktatási Intézménye és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat Pedagogiai Programja. Komló, 2009. 391 p.
<http://www.kook.hu/dokumentumok/category/4-pedagogiai-program>
8. A Kun Béla Gimnázium – Nagy László Gimnázium ötven éves jubileumi évkönyve (1953-2003). Szerk. Deli András, Balogh Péter Róbert. Komló: Rotari, 2003. 58 p., [170] t.
9. A Nagy László Gimnázium honlapja. <http://www.nagylgimn.info/>
10. Pethőné Nagy Csilla: Módszertani kézikönyv az irodalomkönyv 9-12. és az irodalomtankönyv a szakközépiskolák számára 9-12. című tankönyvcsaládhoz. Bp. : Korona, 2007. 371 p.
11. Szakma módszertár (NSZFI) <http://www.szakma.hu/szakmamodszertar/index.php>